

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, Kontor for fødevarekvalitet, teknologi
og markedsføring /Dep. 3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-221- 1054 / Dep. sagsnr.: 11876

6. oktober 2011

FVM 935

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for amidosulfuron, azoxystrobin, bentazon, bixafen, cypermethrin, cyproconazol, fluopyram, flusilazol, imazapic, malathion, propiconazol, spinosad og tebuconazol (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005 for 13 aktivstoffer i en række afgrøder. Forslaget omhandler ændringer af eksisterende maksimalgrænseværdier på baggrund af nye anvendelser af stofferne amidosulfuron, azoxystrobin, bentazon, bixafen, cypermethrin, cyproconazol, fluopyram, propiconazol, spinosad og tebuconazol på visse afgrøder i EU samt ansøgninger om fastsættelse af grænseværdier, der muliggør import af fødevarer, der indeholder fluopyram, flusilazol, imazapic og malathion. Der er gennemført risikovurderinger for alle stoffer, og de ændrede grænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen vil afstå fra at stemme.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget,

såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH) den 10.-11. oktober 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (bilag I til direktiv 91/414/EØF). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde - pesticidkombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan desuden efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU indføres eller ændres på baggrund af:

- Ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU
- Implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU
- Nye oplysninger om for eksempel toksikologi
- Planlagt revurdering af pesticidet
- Andre særlige forhold (for eksempel at stoffet findes som miljøforurening)
- Ved tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter

en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionens forslag omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier for stofferne amidosulfuron, azoxystrobin, bentazon, bixafen, cypermethrin, cyproconazol, fluopyram, propiconazol, spinosad og tebuconazol som konsekvens af henholdsvis ansøgninger om nye anvendelser af pesticiderne på de pågældende afgrøder i EU, og ansøgninger om fastsættelse af grænseværdier, der muliggør import af fødevarer, der indeholder stofferne fluopyram, flusilazol, imazapic og malathion (*importtolerance*).

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelig risikovurdering fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag II og III ændres for aktivstofferne amidosulfuron, azoxystrobin, bentazon, bixafen, cyproconazol, fluopyram, malathion, propiconazol, spinosad og tebuconazol. For aktivstofferne cypermethrin, flusilazol og imazapic foreslås, at maksimalgrænseværdierne forbliver uændrede.

Forslaget anfører følgende:

Grænseværdier som følge af nye anvendelser:

- For amidosulfuron sættes ny maksimalgrænseværdi for kvæg (fedt, lever, nyre og mælk).
- For azoxystrobin sættes ny maksimalgrænseværdi for sennepsfrø, valmuefrø og sæddodder.
- For bentazon sættes ny maksimalgrænseværdi for bønner med bælg og friske urter.
- For bixafen sættes ny maksimalgrænseværdi for rapsfrø, hørfrø, sennepsfrø og valmue-frø.
- For cypermethrin anbefaler Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at der ikke godkendes flere nye anvendelser, før der er foretaget en fuld evaluering, jf. forordning 1107/2009. Derfor foreslår Kommissionen, at maksimalgrænseværdierne forbliver uændrede.
- For cyproconazol sættes maksimalgrænseværdien op for rapsfrø.
- For fluopyram sættes ny maksimalgrænseværdi for vindruer, gulero, majroe, springløg, tomater, curcubits, blomkål, broccoli, rosenkål, hovedkål, kinakål, vårsalat, hovedsalat, havekarse, langskulpet vinterkarse, rucola, rød sennep, blade af brassica, artiskok, porrer, ferskner, banan, peberfrugter, bønner med og uden bælg, samt kød, lever, nyre, spiseligt slagteriaffald fra svin, kvæg, får og ged samt mælk.
- For propiconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for ris.
- For spinosad sættes ny maksimalgrænseværdi for bananer og radiser.
- For spinosad sættes maksimalgrænseværdien op for persille.
- For tebuconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for tørrede ærter og linser.

Grænseværdier som følge af importtolerance:

- For fluopyram sættes ny maksimalgrænseværdi for nødder, æbler, pærer, kirsebær, jordbær, kartofler, løg, jordnødder, tørrede ærter og bønner, rapsfrø, sojabønner, majs, rug, sorghum, hvede og sukkerroer.
- For flusilazol vurderer Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), at antallet af udførte restforsøg for te er utilstrækkeligt. Derfor foreslår Kommissionen, at maksimalgrænseværdien forbliver uændret.
- For imazapic har der ikke tidligere været fastsat specifikke maksimalgrænseværdier. Den ansøgte importtolerance for sukkerrør ligger under 0,01 mg/kg. Derfor foreslår Kommissionen, at maksimalgrænseværdien forbliver uændret.
- For malathion sættes ny maksimalgrænseværdi for kamille.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomitéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne. For de stoffer, hvor Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at der ikke er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag, har Kommissionen undladt at foreslå ændringer af grænseværdierne og fastholder dermed de nuværende grænseværdier.

DTU Fødevarerinstitutionen er anmodet om en vurdering af forslaget og har udtalt, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med de foreslåede maksimalgrænseværdier. DTU Fødevarerinstitutionen bemærker, at Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette.

Der forskes internationalt og på DTU Fødevarerinstitutionen i kombinationseffekter, og der eksisterer et betydeligt vidensgrundlag, når det gælder kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes imidlertid ikke på nuværende tidspunkt en systematisk harmoniseret metode til at

vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode. Der arbejdes i den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA), herunder med dansk deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter i forbindelse med fastsættelse af maksimalgrænseværdier har DTU Fødevareinstituttet, på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning, foretaget en foreløbig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige bekymring.

Fødevarestyrelsen finder på baggrund af vurderingerne fra Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel. En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer kommenterer, at da forslaget følger Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritets (EFSA's) anbefaling, har de ikke bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen og de deraf afledte forordninger er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II og III.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af eventuelle kombinationseffekter, lægger regeringen afgørende vægt på, at Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritets (EFSA's) risikovurdering foreligger tidnok til, at DTU Fødevareinstituttet kan gennemføre en risikovur-

dering, herunder en foreløbig vurdering af eventuelle kombinationseffekter, og at ændringen af grænseværdier på den baggrund ikke giver anledning til sundhedsmæssig bekymring.

Forslaget indeholder maksimalgrænseværdier for en række aktivstoffer i en række afgrøder. For alle stoffer er det vurderingen, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen vil afstå fra at stemme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.